

OUCH!

Mėnesinis informacinio saugumo naujienlaiškis Tau

Kaip saugiai apsipirkti internetu?

Apžvalga

Artėjant šventiniam laikotarpiui, milijonai žmonių pradės ieškoti, kur galima nusipirkti puikių dovanų. Dauguma mūsų, ieškodami puikių pasiūlymų ir vengdami triukšmingų žmonių minių, apsipirkinės internetu. Deja, tuo pat metu aktyviai veiks ir kibernetiniai nusikaltėliai, kurdami netikras prekybos svetaines ir naudodamiesi kitokiomis apgaulingomis taktikomis, siekdami apgauti žmones. Šiame naujienlaiškyje paaiškinsime, kaip galite saugiai apsipirkti internetu, netapdami sukčių auka.

Netikros internetinės parduotuvės

Kibernetiniai nusikaltėliai kuria netikras svetaines, atkartodami oficialių svetainių išvaizdą arba naudodami gerai žinomų parduotuvių ar prekių ženklų pavadinimus. Į tokias netikras svetaines galite patekti ieškodami geriausių internetinių pasiūlymų. Apsipirkę tokiose svetainėse galite gauti padirbtas arba vogtas prekes, o kai kuriais atvejais įsigytų prekių galite išvis negauti. Štai kaip galite apsisaugoti nuo netikrų internetinių parduotuvių:

Kai tik įmanoma, apsipirkinėkite tose internetinėse svetainėse, kurios jums jau yra gerai žinomos, patikimos ir kuriose jau esate ką nors pirkę. Internetines parduotuves, kuriose lankėtės anksčiau ir kuriomis pasitikite, įsitraukite į adresyną.

Jei išvysite žymiai mažesnes kainas, nei yra nurodyta kitose gerai žinomose internetinėse svetainėse, žiūrėkite į tai įtariai. Jei pasiūlymas skamba pernelyg gerai, tuomet tai gali būti apgaulė.

Būkite atsargūs, jei svetainės išvaizda primena anksčiau lankytą svetainę, tačiau jos adresas arba parduotuvės pavadinimas nors truputį skiriasi. Pavyzdžiui, galbūt esate įpratę apsipirkti svetainėje „Amazon“, kurios oficialus adresas yra www.amazon.com, tačiau paaiškėja, jog atsidūrėte suklastotoje svetainėje, kuri atrodo panašiai, tačiau svetainės adrese raidė „o“ yra pakeista skaičiumi „0“.

Įveskite internetinės parduotuvės arba svetainės adresą į paieškos sistemą ir paskaitykite, ką apie ją rašo kiti žmonės. Ieškokite tokių terminų kaip „apgavystė“, „suklastota“, „daugiau niekada“ arba „netikra“.

Naudokite unikalų slaptažodį kiekvienoje savo internetinėje paskyroje. Negalite prisiminti visų savo slaptažodžių? Tuomet apsvarstykite galimybę juos visus laikyti slaptažodžių tvarkytuvėje.

Sukčiai patikimose svetainėse

Būkite atsargūs netgi apsipirkinėdami patikimose svetainėse. Didelėse internetinėse parduotuvėse produktus dažnai parduoda įvairūs asmenys ar įmonės, galintys turėti nesąžiningų ketinimų. Tokias internetines prekybos vietas galima lyginti su realiomis prekyvietėmis, kuriose vieni pardavėjai yra patikimesni už kitus. Prieš ką nors užsisakydami, pasiskaitykite atsiliepimus apie kiekvieną pardavėją. Nepasitikėkite nei naujais internetinės parduotuvės pardavėjais, nei tokiais, kurie prekes parduoda už neįprastai mažas kainas. Perskaitykite internetinės parduotuvės politiką apie pirkimą iš trečiųjų šalių. Jei abejojate, tuomet pirkite tik iš tų internetinių parduotuvių, kurios prekes parduoda tiesiogiai, o ne per trečiąsias šalis, kurių pardavėjai dalyvauja tokios internetinės parduotuvės prekybos procese.

Mokėjimas už pirkinius internetu

Reguliariai peržiūrėkite savo kredito kortelės išrašus, norėdami nustatyti ar nėra nuskaitomi pinigai už įtartinus pirkinius. Jei įmanoma, įjunkite funkciją, jog būtumėte informuoti el. paštu, SMS žinute arba programėlėje kaskart, kai tik nuo jūsų kortelės bus nuskaityti pinigai. Aptikę kokią nors įtartiną veiklą, nedelsdami susisieki su savo kredito kortelės bendrove ir apie ją praneškite. Kai tik įmanoma, venkite naudoti debeto korteles. Naudojant debeto korteles, pinigai yra nuskaitomi tiesiai iš jūsų banko sąskaitos, todėl nukentėjus nuo sukčiavimo, atgauti pinigus bus žymiai sudėtingiau. Kitas būdas apsisaugoti – už internetinius pirkinius mokėti, naudojantis tik gerai žinomų mokėjimo bendrovių paslaugomis, pavyzdžiui, „PayPal“, kurios nereikalauja pardavėjui atskleisti savo kredito kortelės numerio. Galiausiai, pamąstykite apie galimybę internetinio apsipirkimo metu naudotis dovanų kuponu.

Vien todėl, kad internetinė parduotuvė atrodo kruopščiai ir profesionaliai sukurta, nereiškia, jog ji yra patikima. Jei svetainėje nesijaučiate saugiai, nesinaudokite ja. Vietoj to, apsilankykite gerai žinomoje svetainėje, kuria galite pasitikėti arba kuria saugiai naudojotės praeityje. Galbūt joje nerasite nepaprastai gero pasiūlymo, tačiau tikėtina, jog įsigysite legalų produktą ir nebūsite apgauti.

Kviestinis redaktorius

Lenny Zeltser yra įmonės „Axonius“ vyriausiasis informacinių sistemų saugumo pareigūnas ir vyresnysis „SANS“ instituto dėstytojas bei knygų autorius. Jo veiklą galite stebėti „Twitter“ svetainės paskyroje [@lennyzeltser](#), o jo tinklaraštį galite skaityti adresu [zeltser.com](#).

Šaltiniai

Socialinė inžinerija: <http://www.sans.org/u/X7k>
Sukčiavimas per socialinius tinklalapius: <http://www.sans.org/u/X7p>
Paprastas slaptažodžių kūrimas: <http://www.sans.org/u/Xu9>

OUCH! Yra leidžiamas SANS Security Awareness instituto ir platinamas pagal [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licensiją](#). Jums leidžiama naudoti ir platinti šį naujienlaiškį su sąlyga, kad niekas nebus keičiama. Norėdami gauti daugiau informacijos susisieki su mumis www.sans.org/security-awareness/ouch-newsletter. Redaktoriai: Walt Scrivens, Phil Hoffman, Alan Waggoner, Cheryl Conley | Lietuvišką vertimą finansavo „Perlo“ įmonių grupė.